

CODI 28522 LLENGÜES I POBLES INDOEUROPEUS

Prof.: José FORTES FORTES

CONTINGUT

Aquesta és una assignatura interdisciplinària. El seu objectiu és l'estudi de l'origen i la història i la cultura antigues dels pobles i llengües indoeuropeus, amb una introducció a la protollengua i a la problemàtica de la seva escissió. Aprofitarà les aportacions de diverses disciplines *pares inter se* com la Lingüística, la Biologia Evolutiva, la Genètica, la Prehistòria, la Història i l'Arqueologia, etc.

OBJECTIUS

Al final del curs, l'alumne

- a) coneixerà la metodologia de la gramàtica històrica i sabrà aplicar-la amb rigor; d'aquesta manera coneixerà també els problemes de la reconstrucció de la protollengua indoeuropea i, a més, els contactes d'aquesta amb altres protollengües.
- b) coneixerà la divisió, l'evolució, els principals documents de les branques de la família indoeuropea en les seves fases més antigues, amb els trets gramaticals més importants;
- c) sabrà l'estat actual de l'investigació sobre els pobles indoeuropeus antics, els seus orígens; i la seva cultura;
- d) haurà copsat la importància del treball interdisciplinari i la problemàtica d'intentar utilitzar dades de disciplines molt diverses.

TEMARI

Els temes s'agrupen en una sèrie de mòduls.

Mòdul.1. Lingüística indoeuropea: concepte, història i metodologia; la protollengua indoeuropea, problemes de l'evolució i models; lingüística històrica i biologia evolutiva. Altres grups lingüístics. Introducció a l'estudi de les llengües indoeuropees: classificació, història, escriptura i documents, gramàtica i lèxic.

Mòduls 2 a 7. Introducció sobre cada una de les altres disciplines: Prehistòria, Història, Arqueologia, Antropologia, Genètica, Paleoetnobotànica, Arqueozoologia, Història de la vegetació, de les plantes cultivades, dels animals domèstics, etc.

Mòdul 8. Estudi interdisciplinari: introducció a l'estudi dels pobles indoeuropeus: pàtria primitiva i dispersió, lèxic i cultura.

Hi haurà un dossier amb observacions, mapes, taules i textos.

Al principi de curs s'entregarà un dossier auxiliar (*handout*) amb l'organització de les classes, el calendari temàtic (*syllabus*) del curs, bibliografia, pàgines d'Internet, etc

AVALUACIÓ

Els elements d'avaluació seran: a) participació dels alumnes en les classes (30% de la nota definitiva); b) examen final, en el qual s'inclourà, a més dels temes explicats a

Universitat Autònoma de Barcelona

Servei de Biblioteques

Biblioteca d'Humanitats

classe, les lectures obligatòries (70 % de la nota definitiva). Per aprobar el curs, cal assolir la qualificació de 5 en el examen final.

TUTORIA INTEGRADA

La tutoria se centrarà en: a) orientació en l'estudi i l'investigació; b) pràctiques. Es faran visites a biblioteques per tal que els alumnes coneguin directament llibres i articles sobre els temes de l'assignatura. Es dedicarà una atenció adequada a Internet.

BIBLIOGRAFIA

- ADRADOS, F.R.-BERNABÉ, A.-MENDOZA, J. 1995. *Manual de lingüística indoeuropea*. Vol. I. Madrid: Ediciones Clásicas.
- BADER, P. (ed.). 1994. *Langues indo-européennes*. París: CNRS Éditions.
- BEEKES, R. S. P. 1995. *Comparative Indo-European linguistics. An introduction*. Amsterdam-Filadelfia: John Benjamins Publ. Co.
- BLENCH, R.-SPRIGGS, M., (eds.). 1997-99. *Archaeology and language*. 4 vols. Londres-Nova York: Routledge.
- BUCK, C., D. 1949. *A dictionary of selected synonyms in the principal Indo-European languages*. Chicago-Londres: The University of Chicago Press.
- CAMPBELL, L. 1998. *Historical linguistics. An introduction*. Edimburg: Edinburgh University Press.
- CAVALLI-SFORZA, L.L 1997. *Genes, pueblos y lenguas*. Trad. cast. de l'it. de J. Vivanco. Barcelona: Crítica.
- CAVALLI-SFORZA, L.L./MENOZZI, P./PIAZZA, A. 1994. *The history and geography of human genes*. Princeton: Princeton University Press.
- CAVALLI-SFORZA, LUCA I FRANCESCO. 1994. *Qui som. Història de la diversitat humana*. Trad. cast. de l'it. de C, Casals. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- CAVALLI-SFORZA, L.L., et al. 2001. *Le radici prime dell'Europa. Gli intrecci genetici, linguistici, storici*. Milan: Bruno Mondadori.
- GAMKRELIDZE, T.V.-IVANOV, V. V. 1995. *Indo-European and the Indo-Europeans. A reconstruction and historical analysis of a language and a protoculture*. 2 vols. Trad. anglesa del rus de J. Nichols. Berlín-Nova York: Walter de Gruyter.
- MALLORY, J. P. 1989. *In search of the Indo-Europeans. Language, archaeology and myth*. Londres: Thames and Hudson.
- MALLORY, J. P./ADAMS, D. Q., (eds.). *Encyclopedia of Indo-European culture*. Londres/Nova York: Fitzroy Dearborn Publishers.
- MEIER-BRÜGGER, M. 2000. *Indogermanische Sprachwissenschaft*. 7a. ed. (del manual de H. Krahe). Berlín-Nova York: Walter de Gruyter.
- MEILLET, A. 1937. *Introduction à l'étude comparative des langues indo-européennes*. 8a. ed. París: Hachette.
- POKORNY, J. 1949-69. *Indogermanisches etymologisches Wörterbuch*. 2 vols. Berna-Munic: Francke.
- RAMAT, A. G.-RAMAT, P., (eds.). 1994. *Las lenguas indoeuropeas*. Trad. cast. de P. Linares i A. Fernández V. Madrid: Editorial Crítica.
- RENFREW, C. 1987. *Archaeology and language. The puzzle of Indo-European origins*. Londres: Jonathan Cape. Hi ha traducció castellana.

- RENFREW, C./BOYLE, K., (eds.). 2000. *Archaeogenetics: DNA and the population prehistory of Europe*. Oxford.
- SCHMITT-BRANDT, R. 1998. *Einführung in die Indogermanistik*. Tübingen-Basilea: Francke.
- SERGENT, B. 1995. *Les Indo-Européens*. Paris: Éd. Payot et Rivages.
- SZEMERÉNYI, O. 1996. *An introduction to Indo-European linguistics*. Trad. angl de la 4a. ed. alemanya. Oxford: Oxford University Press. (Hi ha una traducció castellana d'A. Álvarez de la 1a. ed. alemanya corregida: *Introducción a la lingüística comparativa*. Madrid: Gredos. 1978.)
- VILLAR, F. 1996. *Los indoeuropeos y los orígenes de Europa. Lenguaje e historia*. 2a. ed. Madrid: Gredos.

Totes les obres indicades tenen gran valor, excepte la de Renfrew 1987, que és molt dolenta. S'ha citat perquè ha promogut un gran debat.

Al llarg del curs es facilitarà bibliografia sobre disciplines no citades en aquesta llista.

Al dossier auxiliar hi haurà una llista més extensa i s'especificaran les lectures obligatòries.

INTERNET: Vg. el dossier auxiliar.